

A 2001. évi hazai CD-ROM-kiadás jellemzői

A Neumann-ház diszkográfiájában 2002. február 1-jén szerepelt adatok szerint 2001-ig Magyarországon 1483 CD-ROM látott napvilágot, s e mennyiségnek több mint negyede (319) a 2001. évben jelent meg. Mindez azt igazolja, hogy a Gutenberg-galaxis e csillaga egyre fényesedik a magyar médiakiadás egén. Jelen összefoglalás az elmúlt évben kiadott művekről kíván képet adni.

A Neumann-diszkográfia gazdagodó anyagában (www.neumann-haz.hu) a legújabb kiadványok adatai döntő többségükben folyamatosan, a megjelenés évében jelennek meg, mivel a kiadók felismerték, hogy a gyors adatközlés saját üzleti érdekeiket (is) szolgálja. Ennek ellenére minden évben bővül a lista olyan kiadványokkal, amelyek adatai csak később jutnak el a feldolgozást-közreadást végző Neumann-házhoz; így amíg a hazai kiadás 2000. évének terméséről beszámoló cikk (*TMT*, 2001. 11. sz.) 1. táblázatában 1997-ben 158, 1998-ban 227, 1999-ben 229, 2000-ben 234 alkotás szerepel, addig a legújabb adatok szerint ugyanez az adatsor 163, 238, 245, 262. Ez az eltérés ugyanakkor nem csökkenti a diszkográfia értékét, amely továbbra is az egyetlen, leggyorsabb és legátfogóbb tájékoztató a hazai CD-ROM-kiadásról.

A kiadott művek tartalma

- Az első 12 évben (1900–2001.) megjelent kiadványok többsége egyedi mű, hetede azonban (208) valamilyen sorozat tagjaként látott napvilágot; e sorozatcímek száma jelenleg 75, azonban csupán 56-nak van egynél több kiadványa. A már megindult sorozatok 2001-ben a következő tagokkal bővültek:
- Encyclopaedia Humana Hungarica: Kettős kötés, A Dunánál;
- LangMaster: Játzsza angolul;
- Játékos mesetár: Kis gyufaárus lány, A császár új ruhája;
- A magyar tudomány és technika nagyjai: Millner Tivadar (1899–1988);
- Magister: Természetismereti kisenciklopédia;
- Perfect szótárak: Nyelvakadémia = angol/német kezdő;

- Régi idők meséi: Tányértalpú koma a repülőgépen;
- Süni Suli: Süni ábécéje, Számoljunk együtt.

Magyarországgal és kifejezetten magyar vonatkozású tartalommal 9 témakörben 81 alkotás foglalkozik a következő megoszlásban:

- állat- és növényvilág, illetve környezetvédelem 3.: A Kárpát medence molluscája, Átfogó információs rendszer a környezetvédelemről, Magyarország nemzeti parkjai;
- ének és zene 3.: A magyar opera, Erdélyi magyar harmóniás énekek a XVIII. századból, Pátria magyar népzenei felvételek;
- földrajz 4.: Budapest térkép, Magyarország térkép, Székelyföld és Erdély, Térkép és utazás (Magyarország és Budapest);
- irodalom, könyvtár, nyelv 7.: Elektronikus régi magyar könyvtár, Illésy-gyűjtemény, Jókai összes művei, Magyar könyvészet 1712–1920, Magyar nyelvtan, Németh László összes műve, Szemelvények Romer Flóris és Tompa Ferenc hagyatékából;
- gazdálkodás, kereskedelem, pénzügy 5.: Arany oldalak Magyarország 2001., Budapest CD-telefonkönyve, Gazdálkodó szervezetek névjegyzéke, Ipari gazdálkodó szervezetek névjegyzéke, Telefonkönyv Budapest 2001.;
- közlekedés 1.: A magyar köztársaság kormányának közlekedéspolitikája;
- művészet 5.: Diafilmek Magyarországon, Eifert János fotóművész albuma, Építőművészet Magyarországon, Pérely Zsuzsa és Pérely Imre albuma, Tízéves a Kós Károly Egyesület;
- történelem 23.: A középkori Magyarország levéltári forrásai, A magyar nemzet története, Az Osztrák–Magyar Monarchia írásban és képekben, Budapest történetének bibliográfiája, Élet a polgárosodó Magyarországon, Fehérvár és a Törökország, Gróf Széchenyi István minden írása, Ki-

rályi Könyvek 10–17., Lovas népből lovas nemzet, Magyar Életrajzi Lexikon, Magyar Kódex V. és VI., Magyar középkori adattár, Magyar hírlap, Magyar hírmondó, Magyar nemesi családok, A magyar nemzet hadtörténelme, Magyar viseletek története, Magyarország 1944–1956., Magyarország XX. századi választási atlasza, Minisztertanács ülés napirendi pontjai 1867–1944., Várak–kastélyok–legendák 1.;

- tudomány- és technikatörténet 1.: Millner Tivadar (1899–1988).

A *nyelvtanulást és nyelvtanulást* 21 CD-ROM szolgálja, ezen belül a magyar nyelvet 8, az angol nyelvet 3, a francia nyelvet 1, az olasz nyelvet 4, a német nyelvet 5 kiadvány képviseli.

A *témakör szerinti besorolás* az első tíz év anyagának feldolgozásától eltérően a 169/2000. (IX. 29.) Korm. sz. rendelet mellékletében szereplő kategorizálás szerint történt, amely azonban lényegében nem tér el az eddigi szakterületi besorolástól. E táblázatban:

- a természettudományokat (matematika, fizika, kémia, föld, biológia, környezet, egyéb) 58 tétel,
- a műszaki tudományokat (villamosság, építészeti, anyagtudomány, gépészet, közlekedés, vegyészet, informatika, agrártechnika, katonatechnika) 25 tétel,
- az orvostudományokat (elmélet, klinika, egészség, gyógyszer) 2,
- gazdaság- és társadalomtudományokat (gazdálkodás és szervezés, közgazdaság, állam- és jogtudomány, szociológia, politika, hadtudomány) 49,
- a bölcsészettudományokat (történelem, irodalom, nyelv, filozófia, nevelés és sport, pszichológia, néprajz és kulturális antropológia, művészet és művelődéstörténet, vallás, média és kommunikáció) 9,
- a művészeteket (építő-, ipar-, képző-, színház-, film- és video-, zene-, tánc- és mozdulat-, multimedia-) 12,
- a hittudományokat 2

alkotás képviseli (a fennmaradó művek a játékfilm-kategóriába tartoznak, egy részüket címük alapján nem lehetett besorolni).

A *tudomány- és technikatörténeti* alkotások száma a Gábor Dénes 1900–1979 (kiadó: OMIKK) és A magyar táviratozás története (kiadó: Postai és Távközlési Múzeum Alapítvány) című művekkel nőtt.

A *könyvtárral, informatikával* foglalkozó művek köre

- az Archidata (UNIT),

- az „Együtt az információs társadalomban” (Neumann János Számítógéptudományi Társaság),
- az Elektronikus informatikai kézikönyv (KREA),
- a Networkshop 1000 (NIIF Program-Hungarnet Egyesület)

kiadványokkal 4 művel gazdagodott.

A kiadók jellemzői

A kiadók körében 77 cég, intézmény vagy társadalmi szervezet szerepel. A kiadott művek száma alapján felállítható *kiadói toplisták* sorrendje némileg eltér az eddigiektől:

- az *elektronikus kiadók* körében a Woodstone (36), a Travelbox (30), az Informania (26), a Winter (22), az Arcanum (21), az UNIT (20), a CyberstonE Entertainment (19), a Management (9), a ProfiMédia (7) és az Automex (5) az élcsapat;
- a *könyv- és lapkiadók* közül a Raabe 15, a Kosuth Kiadó 10, a Balassi, a Cartographia, a Kerorg és a Műszaki 2-2, a többiek (Akadémia, Alexandria, Figyelő, Magyar Telefonkönyvkiadó Társaság, Népszava, PannonKlett) 1-1 kiadvánnyal jelentkeztek;
- a *közintézmények* köréből a Magyar Országos Levéltár 2, a Központi Fizikai Kutató Intézet, a Közlekedési-Hírközlési és Vízügyi Minisztérium, a Magyar Nemzeti Múzeum, a Magyar Terminológiai Társaság, a Magyar Szabadalmi Hivatal 1-1 művel iratkozott fel;
- a *könyvtárak és múzeumok* közül 1-1 alkotást jelentetett meg a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, az Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár, az Országgyűlési Könyvtár és a Pest megyei Könyvtár;
- az *oktatási intézményeket* 3-3 művel a Mikrosuli és a Németh László Gimnázium képviseli;
- a *társadalmi szervezetek* közül az Enciklopédia Humana Egyesület 2, az 1956-os Kutatási és Könyvkiadó 1 kiadvánnyal jelentkezett;
- az *egyéni kiadók* közül *Kristóf László* 1 kiadványt (Fehérvár és a Törökör) adott ki.

A kiadványok *forgalmazását* közel 90%-ban a fejlesztő/kiadó, a fennmaradók többségét a Média-Market és a Libri végzi.

A *kiadványok ára* 990 és 250 ezer Ft között mozog, ezen belül 54-nek 2000, 39-nek 3000, 32-nek 4000, 34-nek 5000, 36-nak 6000, 20-nak 7000, 8-nak 8000, 7-nek 9000, 16-nak 10 000 forint alatti a kereskedelmi ára.

Beérkezett: 2002. IX. 11-én.